

Nettverkssamling VO, 10.april 2025

Alexandra Hotel, Molde

Gro E. Haugen

Program

OU411 Nettverkssamling voksenopplæring 10.04.2025
Alexandra Hotel, Molde

Torsdag 10. april 2025

09.00 — 10.00	Velkommen <ul style="list-style-type: none">• Nytt og godt• Melding av saker til fokustid v/arbeidsplassstillitsvalgte
10.00 — 10.15	Pause
10.15 — 11.15	Nytt fra Utdanningsforbundet <ul style="list-style-type: none">• Nedbemanning• Handlingsplan, Nasjonalt nettverk VO• Nytt fra møte med HK-dir.• Årsrammer (brev fra en klubb)• Tillitsvalgt +• Webinar: Hva er nytt i opplæringslov og forskrift når det gjelder voksne deltakere• Resolusjon (Rett til kontaktlærer i VO) — Hva skjer i din kommune?• Sentralt kurs VO
11.15 — 11.30	Pause
11.30 — 12.00	Fokustid
12.00 — 12.45	Lunsj
12.45 — 14.45	Fokustid (med pauser underveis)
14.45 — 15.00	Avslutning og ønsker for neste samling

Nytt og godt

Mobilsaken

Det er ikke enighet i denne saken. Det vil komme et infoskriv om dette, og hvorfor man ikke kommer til enighet. Det jobbes nå i flere forskjellige spor. Man håper å oppnå en avtale — hvis ikke går den til juridisk

Saker til fokustid

- **Volda:**
- Erasmus erfaringar. Prosess i forkant, og erfaringar med å reise heile kollegiet.
- Praksis av inntak av ITO-elevar med spesielle behov.
- **Rauma:**
- Tips til opplæring av erverva hjerneskade (anoksisk).
Spesielt å øve opp korttidsminnet og ta seg tid til å vurdere før handling.
- Tips/erfaringer med undervisning av elever med liten eller ingen skolegang (sakte progresjon)

Nedbemanning

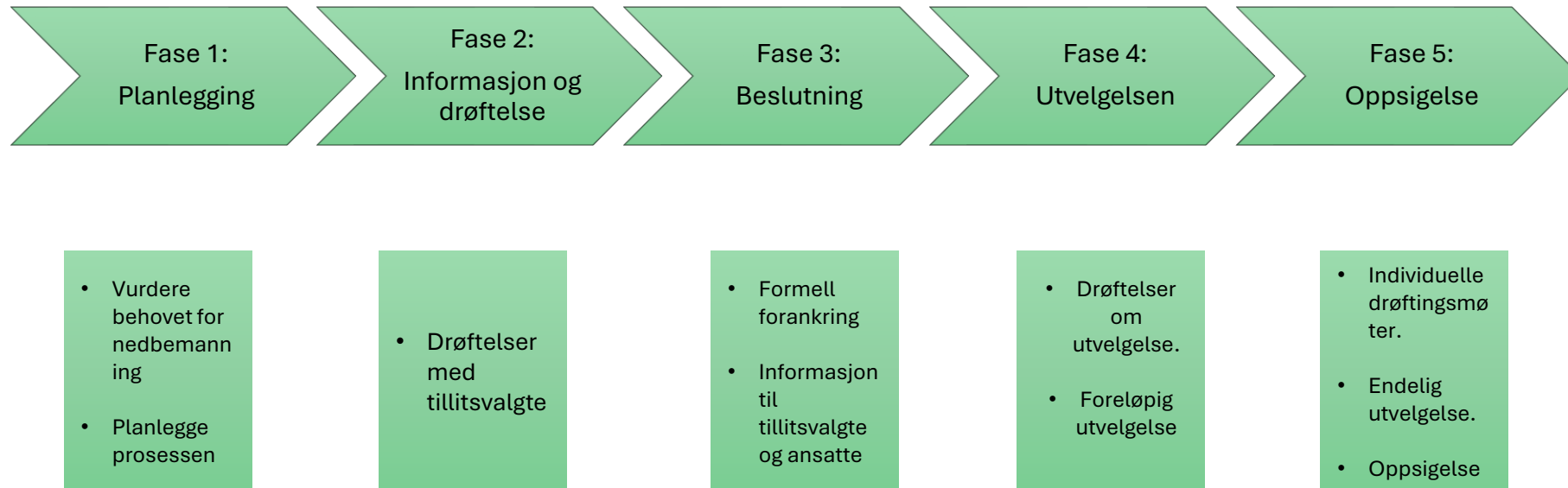
Disposisjon

- Overordnet om prosessen
 - Saklighetskravet
 - God saksbehandling
- Planleggingsfase
 - Behov for nedbemanning?
 - Planlegge videre prosess
- Informasjon og drøftelser
 - Så tidlig som mulig
 - Protokoll og referater
- Beslutning
 - Formell forankring
- Utvelgelsesprosessen
 - Utvelgelseskrets
 - Utvelgelseskriterier
 - Særlig om ansiennitet
- Gjennomføring/Oppsigelse
 - Individuelle drøftelsesmøter
 - Annet passende arbeid
 - Fortrinnsrett
- Alternative tiltak til oppsigelse
 - Sluttavtaler
 - Endringsoppsigelse?

Overordnet om nedbemanningsprosessen

- Oppsigelsen må være «saklig» begrunnet i «virksomhetens forhold» jf. arbeidsmiljøloven § 15-7.
- «Saklighetskravet»
 - Alle ledd i prosessen må være saklig.
- Viktig med god saksbehandling.
 - Åpen og ryddig prosess.
 - Godt samarbeid med tillitsvalgte og ansatte.
 - Oppsigelser blir godtatt forutsatt at ledelsen har gått korrekt frem, jf. LA-2011-11296.

Overordnet om nedbemanningsprosessen

Fase 1: Planlegging og vurdering

- Vurdere behovet for nedbemanning?
 - Behovsanalyse
 - Har virksomheten saklig behov for å redusere antall ansatte?
 - Kostnadsutt/ omstilling
 - Lavere elevtall
 - Ikke krav om prekær økonomisk situasjon
- Planlegge videre prosess (ingen fasit/ formkrav)
 - Tidsplan for prosessen
 - Vurdere kommunikasjonsbehovet
 - Nye stillingsbeskrivelser
 - Kompetansekartlegging (oppdatere CV/personalmapper)

Fase 2: Drøftinger med tillitsvalgte

- Vi har bestemmelser om drøftinger med tillitsvalgte i både arbeidsmiljøloven og tariffavtaler.
- Etter aml. kapittel 8 er det krav til at arbeidsgiver som sysselsetter 50 arbeidstakere eller mer skal drøfte med tillitsvalgte.
 - Arbeidsgiver skal kalle inn til drøftinger «så snart som mulig.»
- Etter aml. § 15-2 er det krav til drøftinger med tillitsvalgte ved masseoppsigelser.
 - Oppsigelser av 10 eller flere i løpet av et tidsrom på 30 dager.
 - Arbeidsgiver som vurderer å gå til masseoppsigelser, skal så tidlig som mulig innlede drøftinger med arbeidstakernes tillitsvalgte (...) for å unngå masseoppsigelser eller for å redusere antall oppsagte.
- Hovedavtalen har bestemmelser om drøftinger med tillitsvalgte.
 - Hovedavtalen §1-4-1.
 - Drøftingene skal skje «tidligst mulig».
 - Ihht rettspraksis vil hvorvidt drøftinger er gjennomført bli tillagt generell vekt i saklighetsvurderingen.

Protokoll og referater

- Skrive referater/ protokoller fra drøftingsmøter mellom tillitsvalgte og arbeidsgiver.
- Inngå lokale avtaler om prosessen.
 - Kan ikke avtale bort oppsigelsesvernet.
 - Domstolene er tilbakeholdne med å overprøve avtaler mellom tillitsvalgte og arbeidsgiver.
- Både enighet og uenighet underveis i prosessen må dokumenteres.

Fase 3: Beslutning

- Formell forankring av beslutning etter drøfting
 - Styret i bedriften, riktig organ i kommunen
- Informasjon til tillitsvalgte
- Informasjon til ansatte

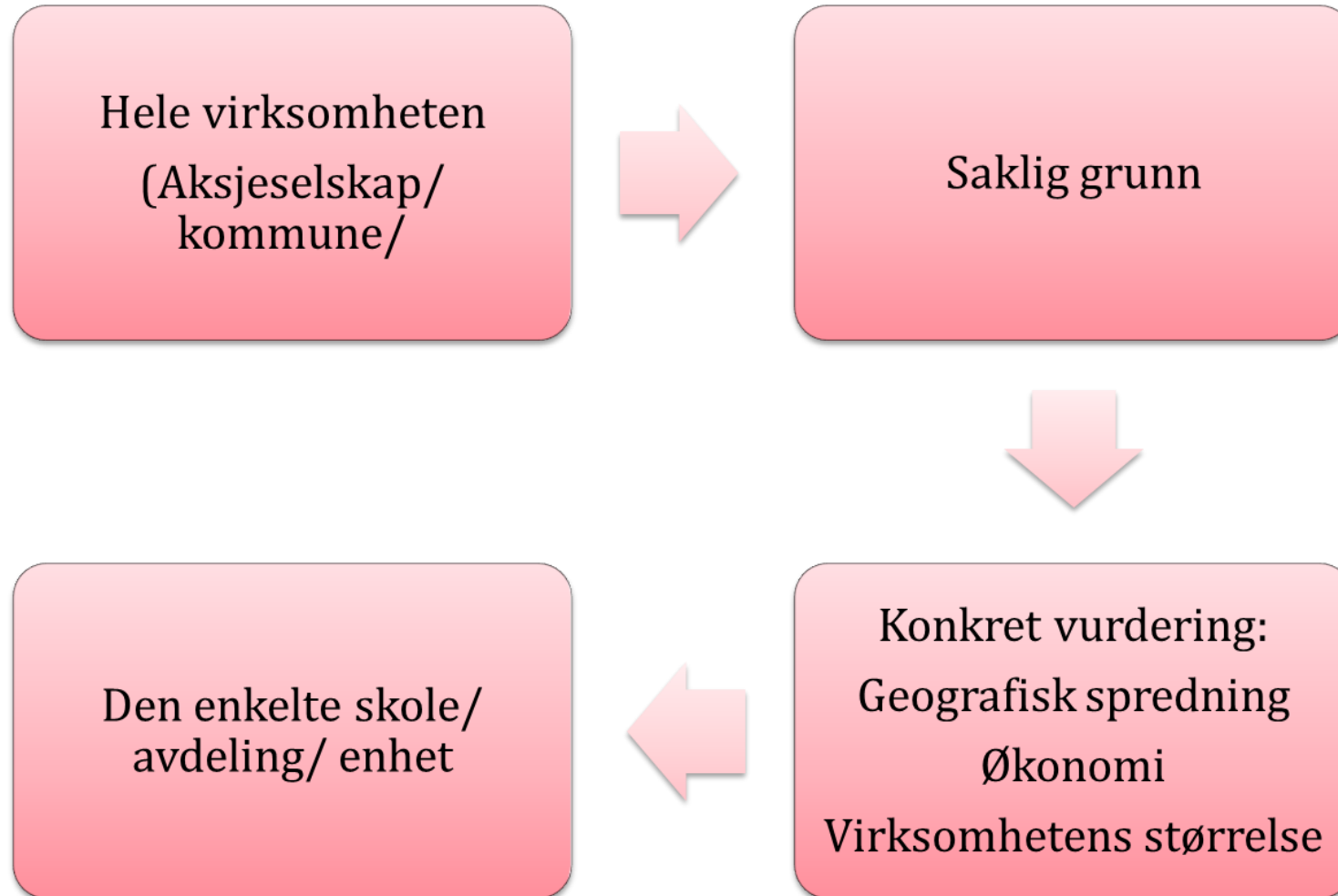
Fase 4: Utvelgelsen ved oppsigelse

- Utvelgelsen må være saklig.
- Utvelgelsen reiser spørsmål om:
 - Utvelgelseskrets
 - Utvelgelseskriterier
- Både utvelgelseskrets og utvelgelseskriterier skal drøftes med tillitsvalgte.

Utvelgelseskrets

- Utvelgelseskretsen må være saklig.
- Utgangspunkt: «Virksomheten».
 - Juridisk enhet, selskapet, kommunen, fylkeskommunen.
- Saklig grunn for å begrense kretsen?
 - Geografisk spredning
 - Virksomhetens økonomi
 - Virksomhetens størrelse
- Utvide kretsen?
- Konkret helhetsvurdering.

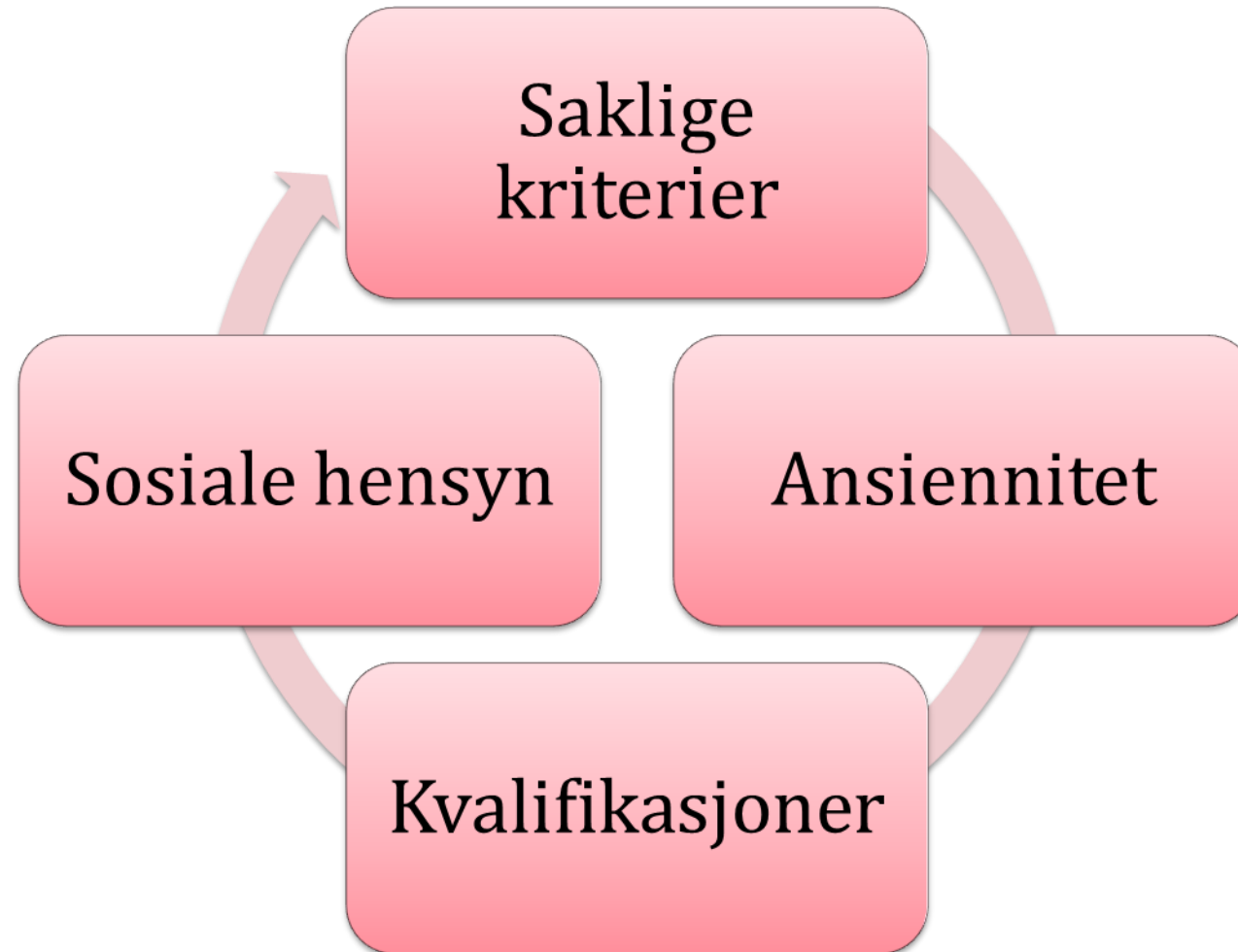
Utvelgelseskrets

Utvelgelseskriterier

- Utvelgelseskriteriene må være saklige
- Ansiennitet, kompetanse og sosiale hensyn er generelt ansett som saklige kriterier.
- Både valget av og anvendelsen av kriteriene skal drøftes med de tillitsvalgte.

Utvelgelseskriterier

Særlig om ansiennitet i tariffavtalene

- Ansiennitetsprinsippet er gitt en særstilling i de fleste tariffavtalene innenfor utdanningssektoren.
- HTA § 3 pkt. 3.3:
«Ved innskrenkning/rasjonalisering skal, under ellers like vilkår, de med kortest tjeneste innenfor vedkommende arbeidsområde i kommunen/virksomheten sies opp først, jf. Aml §15-7 (2) og Hovedavtalen del B § 1-4-1 og del C §3-1.»
- Utgangspunkt for utvelgelse er ansiennitetsprinsippet.
 - Kan fravikes dersom det er «saklig grunn».

Fase 5: Oppsigelse/gjennomføring

- Rett til «annet passende arbeid».
 - Helhetsvurdering
 - Behøver ikke være en stilling med samme ansvar og lønnsnivå.
 - Arbeidstaker må være kvalifisert, i hvert fall etter en viss opplæringstid.
- Individuelt drøftelsesmøte jf. aml § 15-1.
 - Viktig at beslutning om oppsigelse ikke tas før etter drøftingsmøte er gjennomført.
 - Hva skal drøftes?
 - Grunnlaget for oppsigelsen
 - Informasjon om vurderingen av utvelgelsen.
 - Siste sjekk om all informasjon er vurdert? Nye sosiale hensyn?
 - Interesseavveining
 - Husk protokoll!
- Fortrinnsrett til ny stilling
 - Aml § 14-2
 - Fortrinnsrett til ny ansettelse i samme virksomhet fra oppsigelsestidspunktet og ett år fra oppsigelsesfristens utløp. Retten bortfaller om man ikke aksepterer et tilbud senest 14 dager etter mottagelse.

Alternative tiltak til oppsigelse

- Sluttavtale
 - Avtale mellom arbeidsgiver og arbeidstaker om frivillig avslutning av arbeidsforholdet.
 - Innebærer som regel en økonomisk kompensasjon.
 - Sluttavtalen må ikke være inngått som følge av press.
 - Lurt å søke råd hos advokat for utforming, før evt undertegning.
- Endringsoppsigelse?
 - F.eks. redusert stilling.

Handlingsplan

Nasjonalt nettverk VO

Tema	Mål	Tiltak	Når	Hvem	Utført — status - merknader
Organisasjonsarbeid	Styrke organisasjonsdialogen	Styrke kompetansen/kontakten med lokallagsleder og HTV	Kontinuerlig	Kontaktperson VO i fylkestyret	
		Bedre kontakten med ATV			
		Øke kompetansen i fylkestyret — ansvarliggjøre fylkestyret.			
		Lage kompetansepakker til bruk i fylkeslagene.	Januar	Morten	
			Juni	Arbeidsgruppe: Morten, Siri, Robert, Randi og Paal Christian	
Voksenretten	Reel rett til opplæring på nærskolen	Voksne med rett til <u>vgo</u> får ikke tilbud på nærskolen, men får tilbud på en skole med lang reisevei. Opplæringstilbudet er ikke forenelig med deltakernes livssituasjon. Politisk påvirkningsarbeid for å kunne gi elevene rett til opplæring på nærskolen	Eventuelt sak møte i oktober 2024	Siri	Saken er sendt til behandling i juridisk seksjon. Siri har mottatt et juridisk svar på saken fra seksjon for juridiske spørsmål nov. 2024.
			2025/ Kontinuerlig	Kontaktperson VO i fylkestyret/nettverket	
Lærerrollen og laget rundt		Følge opp at voksne ivaretas i strategisk plan.	Vår 2025 Januar	Marianne	
		Invitere <u>Lingus</u> (privat tilbyder)	September	PK, Lena	
Politiske saker	Bli enige om hvilke politiske saker nettverket skal legge trykk på i 2025.	Bli enige om enkelte saker man skal prioritere.	Januar	Kristin	Politiske saker er skrevet inn i handlingsplanen.
Politisk påvirkningsarbeid	Synliggjøre UDF sin politikk på voksenopplæring. Synliggjøre utfordringer i VO	Forarbeid til møte med utdanningskomiteen i første møte i 2026	Desember	Marianne/Kristin	

		Bevisstgjøre politikere på kommune og fylkesnivå.	Kontinuerlig	Kontaktperson VO i fylkestyret	
		Sette opp snakkepunkt og lage flyer som kan deles ut.	Juni	Heidi, Robert, Anne	
		Forespørsel til Eirik L. og Nicolay S.: Kunne vi fått relevante tall knyttet til årlig kostnad ved utenforskap for aktuelle deltakere i voksenopplæringen eller tall på hva et ekstra år med voksenopplæring pr deltaker koster samfunnet? Det er mange forhold en kunne ønsket å få data på og som kan være nyttig å ha for å drive frem det politiske påvirkningsarbeidet på kommune, fylkeskommune og nasjonalt nivå. På den annen side hadde det også vært nyttig og fått tall på hva det bidrar med av gevinster av å lykkes med voksenopplæringen. Både samfunnsøkonomisk og forhold av ikke-økonomisk karakter.	September	Knut Olav Sekretariatet/Kristin	
Rektor	Synliggjøre behovet for rektor i VO	Invitere Inger Grødem, leder av lederråd	Januar	Marianne	Siri har sendt mail til Inger Grødem Haraldsen leder av sentralt lederråd 20.11.24. •
		Kartlegge hvordan <u>vo</u> -sentrene og rektorene er organisert i kommunesystemet.	Juni, <u>leggast fram</u>	Kontaktperson for hvert fylke Robert, Randi	
Arbeidstid	Sikre tid til realkompetansevurdering	Medlemmer i nettverket bevisstgjør HTV/ATV i lokallag/fylkeslag.	Kontinuerlig	Kontaktperson <u>vo</u> i fylkestyret	
		Utarbeider kompetansepakker	2025	Robert, Randi, Morten, Siri	

	Sikre sensorhonorar	Selv om det ikke foreligger en sentral avtale, må det informeres hva man kan bruke: Lage <u>nettsak</u>			
	Sikre at SFS 2213 punkt 5.3 annet elevrettet arbeid forvaltes riktig	Bruke den gamle statlige særavtalen for sensorgodtgjøring -se lenke nederst Kompensasjon ved gjennomføring av norskprøver, også skriftlig Når voksenopplæringen får eksterne deltakere til vurdering er det ikke riktig å benytte Annet elevrettet arbeid fordi det ikke er egne elever. Fellesskolering i SFS 2213 er nødvendig?	Når HA del A § 7.1 er ferdig behandlet i Østfold	Knut Olav	
	Sikre <u>vo</u> i forhandlinger	Invitere forhandlingsleder, Eyvind Martinsen/Aina <u>Skjefstad Andersen</u> , politisk ledelse. Innspill i sentralstyremøte ved prioriteringer til forhandlinger. Ekstra <u>teamsmøte</u> ved behov.	September	Marianne/Kristin Arbeidsgruppe: Bente, Siri, Heidi, Knut Olav	
	Sikre gode Arbeidstidsavtaler i MFY	Felles <u>teamsmøte</u> med kontaktforum VGO og fagskole.	Mars/vår 2025	Marianne/Kristin Kontaktperson VO i fylkeslagene	
	Sikre <u>Årsrammer</u> FOV og MFY	Samtaler med forhandlingsleder.	September	Sekretariatet	
		Ny undersøkelse ang. <u>årsrammer</u> .	Juni/august	Marianne	
	Sikre en felles forståelse av SFS 2213.	Kontaktperson VO i <u>fylkeslagene</u> arbeider ut mot HTV/ATV. Eks: kurs...	Kontinuerlig	Kontaktperson VO i fylkeslagene	
MFY og kombinasjonsklasser	Sikre lærerprofesjonen i MFY	Åpenpost sak fra møte 21.11.24 er videresendt kontaktforum VGO.	Januar	Margareth	Marianne — sendt saken videre til leder av kontaktforum VGO og fagskole
		Samarbeid med kontaktperson VGO	Mars	Marianne/Kristin	
	Sikre god overgang til innføringen av MFY og kombinasjonsklasser i august 2025.	Fellesmøte (<u>teams</u>) med kontaktforum VGO og fagskole	Mars	Marianne/Kristin	
		Arbeid i eget fylkesstyre	Vår	Kontaktpersoner VO i fylkesstyrene	
		Sende saken til leder av kontaktforum VGO og fagskole	Desember 2024	Marianne	Saken sendt videre til leder av kontaktforum VGO.
Avklare saker fra HK-dir og Udir	Være en pådriver for at medlemmer får de verktøyene de trenger for å utføre jobben sin	Realkompetansevurdering - Oppfølging av arbeidet i Hkdir og Udir	Våren 2025	Kristin	Desember 2024: UDF har sendt innspill til nye retningslinjer for RKV. Det er også

					sendt innspill via SRY (Samarbeidsrådet for yrkesopplæring).
		Avklare uklarheter i forhold til lovverket rundt antall eksamen og arbeidet med nye eksamensformer	Desember 2024 — Januar 2025 <i>Juni</i>	Marianne/Kristin	Det er sendt mail til HK-dir og HK-dir har invitert UDF til dialogmøtet. UDIR har overtatt ansvaret for eksamen, men direktoratene samarbeider om eksamen.
		Veiledningsressurser vurdering.	Desember 2024 — Januar 2025 Juni	Marianne/Kristin Kristin	Det er sendt mail til HK-dir og HK-dir har invitert UDF til dialogmøtet
Kontaktlærer	Være en pådriver til at Kunnskapsdepartementet ønsker å ha en utgreiing om kontaktlærerrollen i VO.	Hvordan kan vi jobbe for å lovfeste kontaktlærer? Hva kan fylkeslagene, lokallagene og nettverket gjøre?	Januar 2026	Siri	

Eksamen FOV — brev fra Alver vaksenopplæring:

Til: HK-dir
Udir
Statsforvaltaren i Vestland

Ei sterk oppmoding om at eksamen i FOV vert avlyst våren 2025.

Vi er svært nøgde med FOV og dei nye læreplanane. Vi er samde om at desse læreplanane er betre for vaksne elevar. Likevel meiner vi at det ikkje er forsvarleg å gjennomføra eksamen for FOV modul 4, våren 2025. Det er fleire grunner til dette:

- Læreplanen for FOV vart ikkje fastsett som forskrift før 03.06.24, og vart gjeldande frå 01.08.24. Vi fekk såleis svært dårleg tid til å gjere oss godt kjende med læreplanane før dei skulle takast i bruk. Dei vidaregåande skulane fekk eit års utsetjing på å starte opp med VOV, medan FOV måtte setje i gong kort tid etter at forskrifta vart fastsett.
- I dag, 20.02.25, ligg det enno ikkje føre kjenneteikn på måloppnåing eller andre former for rettleiing når det gjeld vurdering.
- Det er ikkje gjennomført sensorkurs før eksamensavviklinga etter dei nye læreplanane og faglærarane har ikkje fått opplæring som gjer dei førebudde til sensoroppdrag.
- Eksamensrettleiing og eksempeloppgåver vart ikkje publiserte før i februar – 25. Faglærarane har difor ikkje vore i stand til å førebu elevane i forhold til eksamen. Dette kan vi først gjere etter vinterferien, og då er vi komme til mars månad.
- Våren 2020 og 2021 vart eksamen i grunnskulen avlyst fordi elevane ikkje hadde fått tilstrekkeleg undervisning (då på grunn av Covid). Same argument bruker vi, for elevane våre har ikkje fått tilstrekkeleg eksamensretta undervisning, då det fram til no og per dags dato ikkje føreligg informasjon utover kompetansemåla. Til samanlikning vart det brukt tre år på å innføre ny eksamensordning etter Fagfornyinga, der læreplanen vart innført trinnvis i grunnskule og vidaregåande skule. Våre elevar som allereie hadde påbegynt eit grunnskuleløp etter LK20, måtte gå over til ny læreplan i FOV då dei nye læreplanane kom.

Etter vår oppfatning bør kjenneteikn på måloppnåing og arbeid med vurderingspraksis, vere noko ein jobbar med gjennom heile skuleåret, både i klasserommet og i profesjonsfellesskapet.

Det er nå tre månader til eksamen, og etter vår meining er dette alt for kort tid til å førebu elevane til eksamen. Vi meiner det er uetisk å bruke elevane som forsøkskaninar. Dei bør ikkje verta skadelidande for ei uforsvarleg rask innføring av dei nye læreplanane. Vi

opplever at dette ikkje er godt nok for elevane våre som har starta på sitt utdanningsløp i Noreg.

Vi opplever at det er dårleg informasjonsflyt kva gjeld oppdateringar og nytt støttemateriell til FOV. Vi ønskjer oss eit nyheitsbrev eller liknande når HK-dir publiserer sentralt og nyttig materiell for oss som arbeider i FOV.

Lærarane som jobbar i FOV, synes det har vore både slitsamt og lite tilfredsstillande å jobba med så lite draghjelp og støtte frå direktorata.

Vi ber derfor om at eksamen i FOV vert avlyst våren 2025.

Med venleg helsing

Klubben ved Alver Vaksenopplæring

Knarvik, 20.februar 2025

Møte med HK-dir og U-dir 26.03.25

Statsforvaltaren i Vestland

Vår dato:

19.03.2025

Vår ref:

2025/24

Dykkar dato:

Dykkar ref:

Alver Vaksenopplæring

Saksbehandlar, innvalstelefon

Anne Tandberg, 5557 2267

Eksamen FOV våren 2025

Vi viser til brevet de sende oss 20. februar 2025. Her skriv de at de meiner at eksamen i FOV våren 2025 bør avlysast. Dette fordi de meiner at lærarane ikkje har moglegheit til å førebu elevane på eksamen i tilstrekkeleg grad, m.a. på grunn av sein publisering av eksamensrettteiling og eksempeloppgåver. De meiner òg at de fekk for kort tid til å bli kjende med læreplanane før de måtte ta dei i bruk, og at elevar som hadde starta opplæring etter LK 20 måtte gå over til ny læreplan då dei nye læreplanane for FOV kom.

Det er Direktoratet for høgare utdanning og kompetanse (HK-dir) og Utdanningsdirektoratet som har ansvaret for innføring av nye læreplanar og for eksamen i FOV. Vi har vore i kontakt med begge direktorata, og sender med dette eitt felles svar på det de tar opp.

Direktoratet for høgare utdanning og kompetanse (HK-dir) har det faglege ansvaret for læreplanane i førebuaende opplæring for vaksne (FOV). HK-dir har forståing for at det vart kort tid for opplæringsssentera frå læreplanane for FOV var fastsett til iverksetjing 1. august 2024.

Som ein del av HK-dir sitt faglege ansvar inngår det å støtte opplæringsstadane i å utvikle eit tolkingsfelleskap i vurdering. Sidan fastsetjinga av læreplanane for FOV vart forseinka, har dette diverre òg ført til forseinkingar i arbeidet med utvikling av rettleingsressursar for nye vurderingsformer etter dei nye læreplanane.

Skildringar av kjenneteikn på måloppnåing i modulane vil vere eit verktøy for lærarane i arbeidet med vurdering. Arbeidet med å utvikle skildringar av kjenneteikn for modul 1 til 4 i faga norsk for språklege minoritetar, samfunnsfag, naturfag, matematikk og engelsk er i prosess, og desse skal etter planen publiseraast til påske.

Utdanningsdirektoratet har ansvar for sentralt gitt eksamen i modul 4 FOV. Oppdraget til Udir er å gjennomføre eksamen på ein trygg måte, og dei vurderer at dette oppdraget er tilstrekkeleg ivarettatt, slik at det er forsvarleg å gjennomføre eksamen for FOV modul 4 våren 2025.

E-postadresse:

stfj@statsforvalteren.no

Sikker melding:

www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:

Njåsevegen 2

6863 Leikanger

Besøksadresse:

Njåsevegen 2, Leikanger

Solheimsgaten 13, Bergen

Fjelivegen 11, Førde

Telefon: 57 64 30 00

www.statsforvalteren.no/vi

Org.nr. 974 760 665

Vaksenopplæring | HK-dir

Møte med Utdanningsforbundet – Forberedende opplæring for voksne (FOV)

Webinar, 26. mars 2025

Marita Kristiansen, Tove Dina Røynestad, Lene
Vårum og Julie Løvseth

Roller i FOV

Eksamen i modul 4 FOV

Udir sitt ansvar for eksamensgjennomføring av eksamen i modulbaserte læreplaner etter modul 4

Eksamen i modul 4 FOV, Bakgrunn

- Tildelt eksamensansvaret 3. oktober 2025 fra KD
 - Ivareta systematisk samarbeid med HK dir for å sikre helhet og sammenheng mellom læreplan og eksamen
- Viderefører ordning fra forsøket med skriftlig sentralt gitt eksamen
 - 4 timer med forberedelsedel for engelsk og norsk/norsk for språklige minoriteter
 - Todelt matematikk 4S og 4Y
- Utarbeides av lærere i fagene
 - Konsulenter fra lærerplanarbeidet
 - HK-dir som konsulenter på voksen-, ressurs- og andrespråksperspektiv

Eksamen i modul 4 FOV, organisering

- Alle deltakere skal opp til en skriftlig sentralt gitt eksamen og en muntlig/muntlig-praktisk lokalt gitt eksamen
- Kommunen har ansvar for å trekke fag vår og høst
- Eksamensdatoer publiseres på eksamensplan.udir.no
- Eksamen blir distribuert på papir og skal gjennomføres i «det gamle» eksamenssystemet, PGS.
- Deltakerne har tilgang til digitale hjelpemidler etter nasjonale føringer for nettbaserte hjelpemidler

Eksamen i modul 4 FOV, organisering

- Alle deltakere skal opp til en skriftlig sentralt gitt eksamen og en muntlig/muntlig-praktisk lokalt gitt eksamen
- Kommunen har ansvar for å trekke fag vår og høst
- Eksamensdatoer publiseres på eksamensplan.udir.no
- Eksamen blir distribuert på papir og skal gjennomføres i «det gamle» eksamenssystemet, PGS.
- Deltakerne har tilgang til digitale hjelpemidler etter nasjonale føringer for nettbaserte hjelpemidler

Eksamen i modul 4 FOV, muntlig og muntlig-praktisk

- Rammer for muntlig og muntlig- praktisk eksamen
 - Trekk gjøres kjent 48 timer før
 - Forberedelsedel minst 24 timer og maks 48 timer
 - Forberedelsedag er obligatorisk skoledag
 - Deltaker har rett på pedagogisk tilbud
 - Faglærer har plikt til å utforme forslag til oppgaver
 - Avtale mellom faglærer og ekstern sensor om oppgave og plan for gjennomføring
 - Inntil 30/45 minutter (M/MP)
 - Karakter settes på individuelt grunnlag og deltaker skal umiddelbart få vite karakter
 - Hjelpemidler begrunnes ut fra kompetansemålene i læreplanen

Et bilde som inneholder møbler,
klær, stol, tegning
KI-generert innhold kan være feil.

Fra FVO til FOV

- Utprøving
 - Forsøkslæreplaner
 - Målgruppe
 - Pedagogisk
 - Organisatorisk
 - Vurdering

Alt ansvar
hos HK-dir

Pågående arbeid for å støtte sektor

Utvikle beskrivelser av kjennetegn på måloppnåelse

Publisere tekster om hver enkelt læreplan

Nettkurs – Intensive lesekurs

Nettkurs –Læreplanforståelse, vurdering og voksnes læring i FOV

Kartleggingsverktøy i matematikk

Kartleggingsverktøy i norsk

Nasjonalt rammeverk for realkompetansevurdering

Støtte til læreplanene: Beskrivelser av kjennetegn på måloppnåelse

Faggrupper som på oppdrag fra HK-dir har utviklet forslag til beskrivelser av kjennetegn på måloppnåelse i alle moduler

- Sammensatt av lærere med erfaring fra læreplanarbeid i FOV, fra arbeid i eksamensnemnder og vurdering FVO og med modulstrukturert opplæring
- Unntak: Grunnmodulen (vurderingsuttrykk «deltatt/ikke

Frå vurderingsuttrykket «godkjent/ikke godkjent» på modul 1 og 2 i FVO til «lav/middels/høy måloppnåelse» i FOV

Publiseres 10. april 2025

Støtte til læreplanene: Tekster om fagene

- Ressurser tilgjengelig fra læreplansida på udir.no
- Tekster som utdyper tankene bak læreplanen i hvert enkelt fag
- Utarbeidet av medlemmer av læreplangruppene i samarbeid med HK-dir
- Planlagt publisert april 2025

Støtte til læreplanen

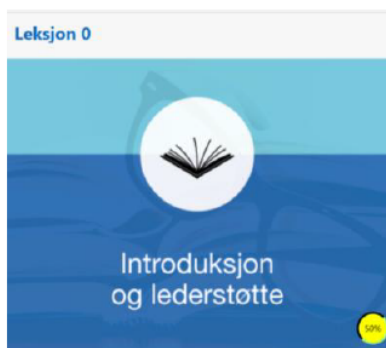
Ressursar for dette faget

Kort om samfunnsfag og samfunnsfag samisk

Kjennetegn på måloppnåelse

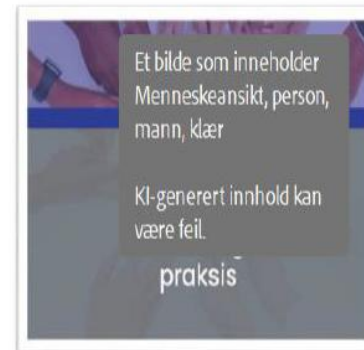
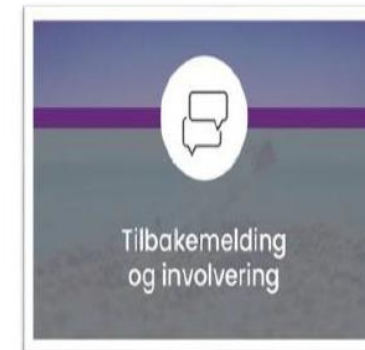
Nettkurs – Intensive lesekurs

- Videreutvikling av en kursrekke og en pilot utarbeidet av Universitetet Innlandet (INN) fra forsøket med FVO.
- Faglig ansvarlig: Vigdis Refsahl
- Hvordan etablere intensive lesekurs som et fast lesetiltak på opplæringsentre for deltakere der lesingen har «sporet av».
 - Avkoding i fokus
- Planlagt ferdigstilt våren 2025.

Nettkurs – Læreplanforståelse, vurdering og voksnes læring i FOV

- Videreutvikling av en pilot utarbeidet av INN, HK-dir og voksenopplæringssentre (SkoleVFL for FVO)
- Arbeidsgruppe bestående av INN, HK-dir, rektor og lærere
 - Referansepersoner
- Skal være praksisnært, med særlig vekt på vurdering for læring i en voksen- og andrespråklæringskontekst.
- Planlagt ferdigstilt våren 2026.

Kartleggingsverktøy i matematikk

Utviklet av Studix på oppdrag fra HK-dir i forbindelse med forsøket.

(Relativt) språkuavhengig kartleggingsverktøy i matematikk for innplassering på modulene.

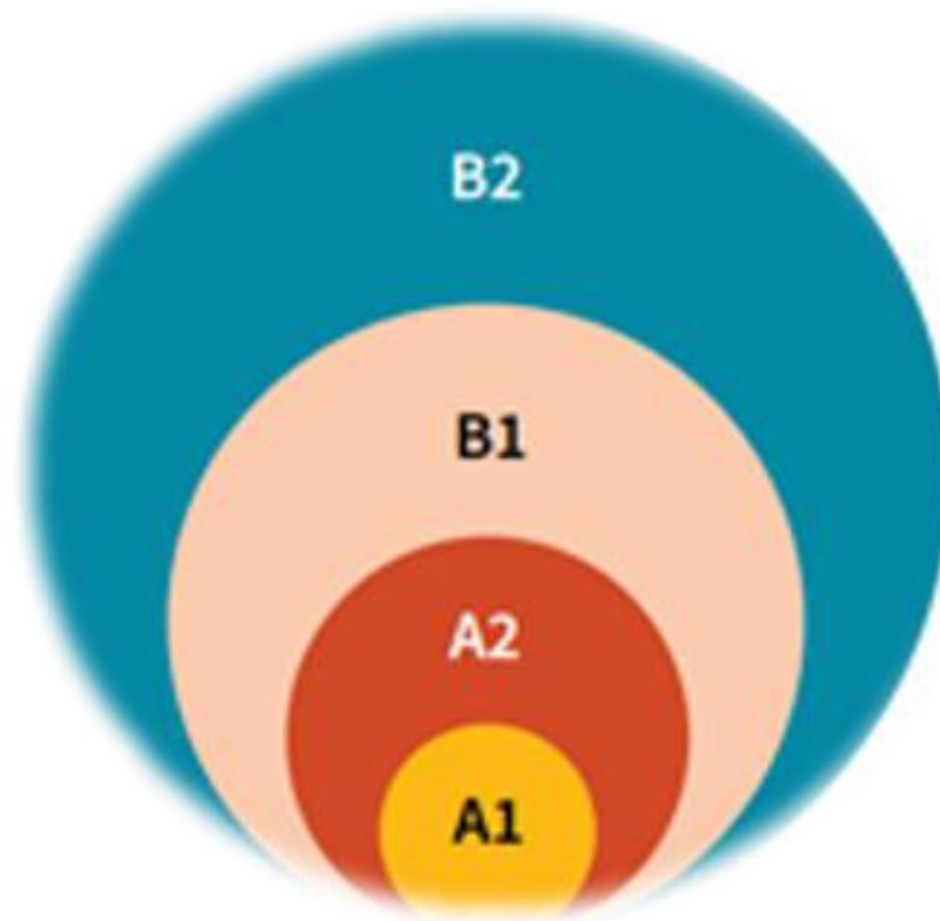
Svært godt mottatt av forsøkskommunene

Ida oppdateres i tråd med ny læreplan i matematikk for FOV

– Omfattende og visuelle oppgaver

Kartleggingsverktøy i norskferdigheter for innplassering på moduler

- Avdeling for norskprøver i Bergen har fått i oppdrag fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet å utrede behov for kartleggingsverktøy for innplassering og underveisvurdering i norsk.
- FOV-perspektivet er ivarettatt i dette arbeidet.
- Innplassering ift norsknivå, ikke fagkompetanse.

Nasjonalt kvalitetsrammeverk for realkompetansevurdering

I 2024 har vi:

- Utviklet nye nettsider: Kvalitet i realkompetansevurdering
- Opprettet referansegrupper for arbeidet både i VOV og FOV
 - Etablert godt nettverk, struktur og samarbeid
- Laget kurs for fagpersoner som arbeider med realkompetansevurdering, i VOV
- Laget tre podcaster
- Laget refleksjonsoppgaver til bruk i lokale tolkningsfellesskap
- Intervjuet/hentet inn data ansatte både i kommuner og fylkeskommuner

Nye nettsider:

Kvalitet i realkompetansevurdering

Vi arbeider for å fremje bruken av realkompetansevurdering på ulike nivå i opplæring, utdanning og arbeid. Denne nettsida er for deg som arbeider med realkompetansevurdering.

Område

Kurs og refleksjonsoppgåver

Her finn du kurset realkompetansevurdering i praksis, med refleksjonsoppgåver.

Regelverk

Lover og føresegner som gjeld realkompetansevurdering.

Podkastar

Oversikt over podkastar om realkompetansevurdering.

Studiar

Informasjon om to vidareutdanningar i realkompetansevurdering. Begge er på 15 studiepoeng og holdes på OsloMet.

Litteratur og forskning

Eit utval forskingsrapportar og litteratur om realkompetansevurdering.

Nettverk

Informasjon om nettverk for deg som arbeider med realkompetansevurdering.

Hva gjør vi nå?

Utvikler kurs for fagpersoner som arbeider med realkompetansevurdering i FOV

Bygger ut rammverket med mer innhold: webinar, podcast, film

Utvikler veiledere til nye nasjonale retningslinjer

Brukerreiser til utdanning.no

Innhente mer data om status, kompetanse, rammer, behov: utarbeide tiltak for kvalitet, profesjonalisering og mer enhetlig praksis

Informasjon og aktiviteter

- Læreplanene i norsk/norsk for språklige minoriteter i FOV og læreplanen i norsk etter integreringsloven er ikke likestilt juridisk for skoleåret 2024/2025.
 - HK-dir skal i samarbeid med IMDi vurdere fordeler og ulemper av at læreplanene i norsk for språklige minoriteter i FOV og læreplanen i norsk etter integreringsloven ikke er juridisk likestilte (frist 5. mai).
- Norskkonferansen 2025
 - Gardermoen, 12. og 13. november
 - Målgruppe: lærere som jobber med norskopplæring etter integreringsloven og/eller med andrespråksopplæring i FOV etter opplæringsloven
 - HK-dir dekker konferanseavgift og felles middag for inntil 500 lærere (2-4 fra hvert senter, fordelingsnøkkel basert på størrelse).
- Innlegg på etterutdanningskurs i regi av Statsforvalteren
- Lederkonferanse for kommunal og fylkeskommunal voksenopplæring april 2026

Støtteressurser – temaer pr. i dag

› Organisering og samarbeid

På denne siden finner du nå informasjon om erfaringer knyttet til modulstrukturert opplæring for voksne, og om hvordan samarbeid mellom de rette aktørene kan bidra til et best mulig opplæringstilbud.

› Vurdering

Vurderingsordningene og vurderingsuttrykkene for FOV ble fastsatt sammen med læreplanene. Det vil komme støtteressurser til vurdering.

› Arbeidsretting

Bruk av andre arenaer, som for eksempel arbeidslivet, kan gjøre opplæringen mer relevant for voksne deltakere. Denne siden kan hjelpe deg i arbeidet med å trekke inn relevant materiale fra arbeidslivet eller andre arenaer i opplæringen.

› Lokalt utviklingsarbeid

Her finner du erfaringer fra arbeid med innføring av læreplaner, og hvordan utviklingsarbeid kan planlegges og gjennomføres.

› Kartlegging og realkompetansevurdering

I modulstrukturert opplæring for voksne er kartlegging og realkompetansevurdering et avgjørende utgangspunkt før opplæringen planlegges.

› Intensive lesekurs

Mange av deltakerne i voksenopplæring kan streve med språk og lesing på en eller annen måte og av ulike grunner. Men hva gjør vi når en deltaker strever med lesing?

› Hvordan bruke læreplanene

Her finner du støtteressurser for å bli kjent med læreplanene.

› Fag og språk

Hvilke pedagogiske grep kan lærerne ta for å kombinere fag og språk i opplæringen? Her finner du blant annet nye filmer om temaet.

› Pågående arbeid med støtteressurser

Her finner du mer informasjon om når de ulike støtteressursene er planlagt ferdig.

Under arbeid

Læreplanpodden

Episode 7: Hva er forberedende opplæring for voksne?

Episode 8: Hvordan jobber lærerne pedagogisk i modulstrukturert opplæring?

Episode 9: Forberedende opplæring for voksne – språk og fag på en gang?

Episode 10: Om læreplanene og hvordan ta dem i bruk

Episode 11: FOV som norskopplæring og hva med norskprøven?

Episode 12: På vei mot fagbrev med FOV

Episode 13: Om innføring og faglig utviklingsarbeid i FOV

Episode 14: Realkompetansevurdering som grunnlag for innplassering i modulstrukturert opplæring

Episode 15: Organiseringen av FOV – om lokalt handlingsrom og erfaringer fra forsøket

Årsrammer

Brev til skolesjefen i Time kommune fra
Bryne kompetansesenter
Argumenter for å beholde årsrammer
som norsk på ungdomstrinnet

Uttalelse fra klubben på Bryne kompetansesenter angående endring av årsrammen i norsk og samfunnskunnskap etter integreringsloven

I forbindelse med at skolesjefen i Time kommune vil øke årsrammen for norsk og samfunnskunnskap, ønsker Klubben på BKS å komme med en uttalelse.

Bakgrunn:

I september 2022 inngikk Utdanningsforbundet et forlik med KS i en arbeidsrettssak som dreide seg om SFS2213 gjelder for lærere som underviser etter integreringsloven, om tidsressurspotten gjelder for nevnte gruppe lærere og om SFS2213 gir lærere som underviser i norsk og samfunnskunnskap etter integreringsloven krav på årsramme 606/808.

Utdanningsforbundet valgte å inngå forlik med KS for å sikre at lærere som underviser i norsk og samfunnskunnskap etter integreringsloven er en del av SFS2213 og har en egen sentralt fastsatt årsramme på linje med lærere som underviser etter opplæringsloven ellers i skoleverket.

I arbeidsrettssaken ble det klart at Utdanningsforbundet ikke ville få medhold i at årsrammen 606/808 skulle praktiseres i norsk og samfunnskunnskap etter integreringsloven selv om de fleste av forbundets medlemmer som underviser etter integreringsloven praktiserte denne årsrammen og alltid hadde gjort det. Da forhandlingsansvaret for lærerne ble overført fra staten til KS i 2004, ble årsrammen for lærere som underviser i norsk og samfunnskunnskap etter det som var forløperen til integreringsloven ved en forglemmelse utelatt fra SFS2213. Også på den tiden var årsrammen for ungdomstrinnet i norsk den som ble praktisert.

I arbeidsrettssaken i 2022 klarte Utdanningsforbundet derfor ikke å dokumentere noen årsramme, og KS så bort fra sedvane. Utdanningsforbundet forsto at det var en risiko for å tape hele rettssaken. Det viktigste for Utdanningsforbundet ble derfor å sikre en tydelig forankring for denne lærergruppen i SFS 2213 og med det en sentralt regulert årsramme. Utdanningsforbundet så det som en faktisk risiko at kommunene ville kunne

innføre en høyere årsramme, når KS ville få medhold i at årsrammen for denne gruppen var uregulert. Dette er bakgrunnen for forliket med KS.

Utdanningsforbundet har inngått denne avtalen med KS:

1. SFS 2213 gjelder for undervisning etter integreringsloven.
2. Bestemmelsen om tidsressurspott i SFS 2213 punkt 7.2 b) gjelder også for opplæring i norsk og samfunnskunnskap som følger av integreringsloven.
3. Årsrammen for undervisning i norsk og samfunnskunnskap etter integreringsloven er 664/885.
4. Årsrammene for undervisning kan endres ved partsenighet, jf. SFS 2213 pkt. 5.2.
5. Dersom en arbeidsgiver, som i dag praktiserer en lavere årsramme enn 664/885, vil øke denne som følge av dette forliket, skal det være forutgående drøftinger.

Hvilke konsekvenser vil en høyere årsramme få for deltakerne i norsk og samfunnskunnskap på BKS:

- I arbeidsrettssaken hevdet KS at lærere som underviser i norsk og samfunnskunnskap etter integreringsloven ikke driver med vurdering og oppfølging som i ungdomsskolen. Det er mindre arbeid og mindre retting. Det er grunnen til at KS gikk inn for en årsramme som for øvrige fag på ungdomstrinnet. Lærere som underviser i norsk og samfunnskunnskap etter integreringsloven, vet at dette ikke stemmer. Dersom årsrammen økes, blir det mindre tid til for- og etterarbeid og ikke minst vurdering. Lærerne som underviser i norsk og samfunnskunnskap etter integreringsloven, vurderer kontinuerlig deltakernes læringsutvikling opp mot deres mål for norskopplæringen, altså språklige mål. Deltakere som lærer norsk etter integreringsloven, skal forberedes til den norskprøven. En del av denne norskprøven er å skrive en tekst. På teksten kan de få ulike nivåer fra under A1, som er det laveste nivået, til B2, som er det høyeste nivået. Oppnådd nivå B2 skriftlig tilsvarer karakteren 4 på VG3 i norsk og gir studiekompetanse. Noen av deltakerne skal altså få opplæring i å skrive argumenterende tekster på nivå med norsk på 3. trinn studieforberedende på videregående skole. For å klare dette må de skrive mange tekster på norskkurs, og læreren må gi vurdering underveis slik at deltakeren oppnår målet sitt. Det sier seg selv at det blir mindre tid til

vurdering av tekster dersom årsrammen økes, og dette vil gå ut over kvaliteten på jobben vi gjør.

En annen del av norskprøven er muntlig prøve i norsk. For deltakerne er resultatet på denne prøven avgjørende for om de får permanent opphold i Norge og statsborgerskap. Det vil bli mindre tid til muntlig vurdering dersom årsrammen økes, og dermed vil noen av deltakerne oppleve å ikke klare kravet for opphold og statsborgerskap. Vi som underviser innvandrere og flyktninger, har et samfunnsmandat. Staten satser mye på integrering og opplæring av innvandrere. Da er det viktig at opplæringen er av god kvalitet.

- Lærere som underviser i norsk og samfunnskunnskap etter integreringsloven har i tillegg en mer uforutsigbar arbeidssituasjon enn lærere i vanlig grunnskole. I grunnskolen får man en klasse som er rimelig stabil, og som man kanskje har flere år på rad. I voksenopplæringen kan gruppene endre seg flere ganger i semesteret. Vi tar imot nye deltakere underveis i skoleåret, og det er ikke alltid disse er på samme språklige nivå som resten av deltakerne i gruppa. Lærere som underviser i norsk og samfunnskunnskap etter integreringsloven må ofte starte nye grupper underveis i semesteret, noen ganger på kort varsel. Klassene er mye mindre stabile enn i ordinær skole. Deltakere slutter fordi de får jobb, og nye deltagere kommunen tar imot har lovfestet rett til norskundervisning innen en viss tid. Vi må derfor ha en fleksibilitet som er ulik både barne – og ungdomsskolen. I tillegg har vi en utfordring med at deltakerne og læreren ikke har et felles språk. Det gjør arbeidssituasjonen vår tidkrevende.
- Vi har praktisert 606/808 uten at det har vært nedfelt i noen avtale tidligere. Det er ingen grunn til å øke årsrammen fordi det nå har kommet en avtale. Forliket mellom utdanningsforbundet og KS inneholder så vidt vi kan se ingen faglig begrunnelse for den nye årsrammen (664/885). Sedvane bør være et viktig argument dersom kommunen ønsker å øke årsrammen. En årsramme som har vært brukt siden Time språkstasjon (tidligere navn på Bryne kompetansesenter) ble opprettet i 2000, skal det mye til for å endre.
- Å jobbe i voksenopplæringen er ikke det samme som å jobbe i grunnskolen ellers. De fleste lærerne på BKS underviser både på norsk og samfunnskunnskap etter integreringsloven og på FOV etter opplæringsloven. De må dermed forholde seg til to ulike læreplaner og to

ulike lowerk- noe som gjør at lærerne trenger tid til forberedelse og tid til å sette seg inn i ulike læreplaner. Dette er et fagfelt der det stadig skjer endringer. Lowerket er dynamisk, med unntaksbestemmelser i forhold til ukrainerne, og har ikke en forutsigbar ramme som i grunnskolen.

- Voksenopplæringen er i tillegg en ustabil arbeidsplass. Behovet for lærere svinger i takt med flyktningetilstrømmingen og verdenssituasjonen. I 2015 hadde vi en økning i bemanning på grunn av krigen i Syria med påfølgende nedbemanning da flyktningstrømmen avtok. I 2022 hadde vi en kraftig oppbemanning som følge av Ukrainakrigen. Nå kommer det færre flyktninger fra Ukraina, og vi må nedbemanne. En økning i årsramme vil kunne føre til en ytterligere nedbemanning. Dette vil på sikt kunne føre til at lærere ikke ønsker å jobbe i voksenopplæringen når arbeidssituasjonen er så ustabil. Årsrammen som praktiseres i dag, 606/808, vil både kunne gjøre oss mer konkurransedyktige, samt bevare stillinger.

På bakgrunn av dette vil Klubben på BKS be om at årsrammen beholdes slik den er i dag, 606/808.

Klubben på BKS, ved Linn Skaar Lucas, ATV

Lovfestet rett til kontaktlærer i voksenopplæringen

Politisk påvirkningsarbeid

Vi har trua!

Debatt: Nå har politikerne en mulighet til å lovfeste at også elever i voksenopplæringen har rett til en kontaktlærer.

Siri Denstad Langlo

FYLKESSTYREMEDLEM I UTDANNINGSFORBUNDET TRØNDELAG

Publisert 25.05.2023 - 14:49

I dag er det mange kommuner som anerkjenner at også voksne elever har behov for en kontaktlærer.

I mange kommuner får lærerne i voksenopplæringen tid og penger for å være kontaktlærer.

Kontaktlæreren i voksenopplæringen er en viktig brobygger og tolk mellom eleven og det norske samfunnet.

I disse dager skal ny opplæringslov vedtas på Stortinget. Derfor har politikerne nå en historisk mulighet til å lovfeste at alle elever skal ha rett til en kontaktlærer.

En slik lovfestet rett kan føre til at alle elever kan fullføre og bestå den utdanningen de er i gang med. For elevene i voksenopplæringen kan en kontaktlærer være avgjørende for å slå rot i lokalsamfunnet og få en varig tilknytning til arbeidslivet. En lik lovfestet rett til kontaktlærer, kan føre til at lærernes arbeidsvilkår kan bli vesentlig bedre.

Vi har trua på at politikerne på Stortinget nå griper denne muligheten til å vise politisk klokskap.

ANNONSE

**Abonnerer du på
bladene våre?**

[Les mer og bestill her](#)

Hva er status?

- SFS 2213

7.2 Bestemmelser om tidsressurser på ungdomstrinnet

f) Voksenopplæring

Der det er opprettet lokale funksjoner for kontaktlærer, sosiallærer/rådgiver i voksenopplæringen, gis redusert undervisningstid etter reglene for det skoleslag det undervises i.

Lokalt opprettede funksjoner

I motsetning til i ordinær grunnskole, er det ikke krav om kontaktlærer i voksenopplæringen. Dersom det er enighet om det, og det anses som hensiktsmessig av alle parter, kan kontaktlærerfunksjon eller funksjon som sosiallærer/ rådgiver opprettes som en *lokal funksjon*. I så fall gis redusert undervisningstid etter reglene for det skoleslag det undervises i, jf. SFS 2213 pkt. 7.2 f).

Hvordan får vi dette til?

Ved å gå i takt

Ved å ha tålmodighet

Ved å ha en kortsiktig og langsiktig plan

Fire spor vi kan følge:

I egen organisasjon

Politisk påvirkningsarbeid nasjonalt, regionalt og lokalt

Skolering i lov- og avtaleverk

Det kortsiktige sporet- Skriftlig spørsmål i Stortinget

Vi må arbeide systematisk

Klubb- lokallag- fylkeslag- sentralstyret

Hvert årsmøte i lokallaget- resolusjoner

De tre-fem største i hvert fylkeslag?

Saken fra et samlet voksenopplæringsfelt til LM2027:

«~~Løvfestet rett til kontaktlærer i voksenopplæringen~~»

– Denne jobben skal jeg gjøre sammen med over ti tusen tillitsvalgte i Utdanningsforbundet fra hele landet. Når vi står sammen får vi også større gjennomslag for vår politikk, understreker Røsvoll.

Webinar: Hva er nytt i opplæringslov og forskrift når det gjelder voksne deltakere?

<https://www.udir.no/verktoy/webinar/webinar-hva-er-nytt-for-voksne-deltakere/>

Startside › Tillitsvalgt+

Tillitsvalgt+

Oppfølging av medlemmer, oppretting av kurs, tillitsvalgtopplæring, nyheter, rutiner og annet nyttig for alle tillitsvalgte i Utdanningsforbundet. Logg inn for full tilgang!

Tillitsvalgtverktøyet

Kursadministrasjon KAV

Bruerveiledninger

Tillitsvalgtopplæringen

Tillitsvalgt på arbeidsplass

Tillitsvalgt i lokallag

Tillitsvalgt i fylkeslag

Tillitsvalgt sentralt

For alle tillitsvalgte

Lyst til å bli tillitsvald?

Sentralt kurs VO

Quality Airport Gardermoen
19. — 20. november

Takk for i dag!

